ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

**VAIDEOTSUS**
**avaliku teabe asjas nr 2.1-3/26/1568-3169-9**

| | |
|---|---|
| **Otsuse tegija** | Andmekaitse Inspektsiooni jurist Karin Uuselu |
| **Otsuse tegemise aeg ja koht** | 02.10.2026 Tallinnas |
| **Vaide esitamise aeg** | 14.08.2026 |
| **Teabevaldaja** | Haapsalu Linnavalitsus<br>aadress: Posti tn 34, 90504 Haapsalu linn<br>e-posti aadress: hlv@haapsalulv.ee |
| **Vaide esitaja** | Eraisik<br>e-posti aadress: xxx@xxx |

**RESOLUTSIOON**

**Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse § 85 punkti 4 alusel**

**otsustab Andmekaitse Inspektsioon:**

1) **jätta vaie rahuldamata, sest Haapsalu Linnavalitsusele 04.08.2026 edastatud teabenõudena pealkirjastatud pöördumisele on hilinemisega vastatud. Samas ei ole pöördumine oma sisult teabenõue, vaid selgitustaotlus, millele vastamise üle Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet ei teosta;**
2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

**VAIDLUSTAMISVIIDE:**

Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lg 2). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

**FAKTILISED ASJAOLUD:**

1. Vaide esitaja edastas 04.08.2026 Haapsalu Linnavalitsuse (linnavalitsus) üldmeilile hlv@haapsalulv.ee teabenõudena pealkirjastatud pöördumise seoses sellega, et 2025. aastal on linnavalitsus maksnud Serenissimus Legal OÜ-le 14000,- eurot. Pöördumises märgitakse, *et avalik huvi antud teema vastu on põhistatud kontrollimaks kas antud antud teenuse osutamine oli põhjendatud, seaduslik ja avalikes huvides. Informatsioon on vajalik otsustamaks õiguskaitse organite poole pöördumise vajadust.*
2. Vaide kohaselt sai vaide esitaja pöördumise esitamise päeval linnavalitsuselt automaatteavituse kirja kättesaamise kohta, kuid vaide esitamise seisuga ei olnud

linnavalitsus pöördumisele sisuliselt vastanud. Sellest tulenevalt edastas vaide esitaja 14.08.2026 Andmekaitse Inspektsioonile (AKI) sellekohase vaide, mille AKI pärast vaides puuduste kõrvaldamist menetlusse võttis.
3. Vallavalitsus edastas vaide esitaja teabenõudena pealkirjastatud pöördumisele 14.09.2026 vastuse nr 14-8/7/26-3.

## VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja nõue:
*Soovin, et Haapsalu LV täidaks seadust ja vastust enda esitatud teabenõudele. Vajadusel teha ettekirjutus.*

Vaide põhjendused:
Haapsalu Linnavalitsus ei ole mingil moel vastanud vaide esitaja 04.08.2026 teabenõudele. Teabenõude kättesaamist on linnavalitsus kinnitanud teabenõude esitamise kuupäeval.

## TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuses AKI järelepärimisele vallavalitsus vabandab, et vaide esitaja 04.08.2026 esitatud teabenõudele ei ole vastatud AvTS-is sätestatud tähtaja jooksul. Selgitatakse, et linnavalitsuse üldisele e-posti aadressile 04.08.2026 saabunud teabenõue jäi inimliku eksituse tõttu menetlusse suunamata ning seetõttu ka õigeaegselt registreerimata ning vastamata. Teabenõude tähelepanuta jätmine ei olnud asutuse teadlik tegevus. Lisaks märgitakse, et linnavalitsus rakendab edaspidi suuremat tähelepanelikkust, et sarnased juhtumid ei korduks.

Täiendava järelepärimise vastuses on linnavalitsus teada andnud, et vaide esitaja teabenõudest sai linnavalitsus teada vaidemenetluse raames, seega teabenõue registreeriti tagantjärgi ehk 03.09.2026 dokumendina nr 14-8/7/26-2. Pöördumisele vastati 14.09.2026 kirjaga nr 14-8/7/26-3. Vastuskiri edastati lisamaterjalina ka AKI-le.

Lisaks on linnavalitsus selgitanud, et vaide esitaja 04.08.2026 teabenõudena pealkirjastatud pöördumist käsitleti pigem selgitustaotlusena, mitte AvTS § 6 tähenduses teabenõudena. Seda põhjusel, et pöördumises ei esitatud taotlust linnavalitsuse valduses oleva konkreetse dokumendi või dokumenteeritud teabe väljastamiseks. Pigem sooviti saada infot, et kontrollida, kas teenuse osutamine oli põhjendatud, seaduslik ja avalikes huvides ning otsustada võimaliku õiguskaitseorgani poole pöördumise vajaduse üle.

## ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

### Vaide ese ja juurdepääs avalikule teabele

1. Vaide esitaja märkis AKI-le 14.08.2026 esitatud vaides, et tema 04.08.2026 teabenõudele ei ole vastatud. Seega on vaide esemeks teabenõude tähtaegne täitmata jätmine.

2. Vastavalt AvTS § 45 lg 1 punktile 1 on AKI pädevuses järelevalve teabenõuete täitmise ja teabe avalikustamise üle.

3. Vaidlus puudub selles, et Haapsalu Linnavalitsus kui kohaliku omavalitsuse asutus on teabevaldaja AvTS § 5 lg 1 punkti 1 mõttes ning selles, et teabenõudega küsitud teabe puhul on tegemist avaliku teabega AvTS § 3 lõike 1 mõttes.

4. AvTS § 9 lõike 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud võimaldama tema valduses olevale teabele juurdepääsu seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lg 2 punkti 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja

juurdepääsu taotleb ja millele on teabenõudjal juurdepääsuõigus ning tagama kinnipidamise juurdepääsupiirangutest (AvTS § 9 lg 1 p 7).

5. Teabele juurdepääsu saab tagada kas teabe avalikustamisega (nõuded on sätestatud AvTS 4. peatükis) või teabenõude täitmisega (nõuded on sätestatud AvTS 3. peatükis).

**Teabenõude täitmine**

6. Isiku õigus teabenõuet esitada tuleneb AvTS §-ist 6, mille kohaselt on teabenõue teabenõudja poolt samas seaduses sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks. Teabenõudja on iga isik, kes esitab teabevaldajale nõude AvTS-is sätestatud korras (AvTS § 7).

7. Teabevaldaja peab teabenõude täitma viie tööpäeva jooksul (AvTS § 18 lg 1). Praegusel juhul sai vaide esitaja teabenõude esitamise päeval linnavalitsuselt küll automaatvastusega kinnituse pöördumise kättesaamisest, kuid tähtaegset vastust teabenõudele mitte. Linnavalitsuse selgituste kohasel ei läinud pöördumine menetlusse inimliku eksituse tõttu. Märgime, et linnavalitsus teabevaldajana peab tagama, et teabenõudele vastatakse tähtaegselt. Samas tuleb tõdeda, et inimlikke eksimusi võib ette tulla kõigil. Käesolevas menetluses on linnavalitsus oma eksimust tunnistanud, pöördumise tagantjärgi registreerinud ning vaide esitajale (hilinemisega) ka vastanud. Lisaks selgitanud, et edaspidi rakendatakse suuremat tähelepanelikkust, et sarnased juhtumid ei korduks.

8. Selgitame, et kuigi teabenõudele on hilinemisega vastatud, siis HMS kohaselt on õiguslik olukord saavutatud ning vaide esitaja õiguste rikkumine selles osas lõppenud. Täiendavalt juhime tähelepanu sellele, et isegi ettekirjutusega ei saaks teabevaldajat tagantjärgi kohustada uuesti teabenõudele tähtaegselt vastama.

9. Linnavalitsus leiab, et teabenõudena pealkirjastatud pöördumist tuleb sisuliselt käsitleda pigem selgitustaotluse kui teabenõudena, sest pöördumises ei soovita dokumendi ega dokumenteeritud teabe väljastamist, mis on teabenõude mõte. Eelnevalt märgitud põhjusel nõustub AKI linnavalitsusega selles, et vaide aluseks oleva pöördumise puhul ei ole tegemist teabenõudega.

10. Selgitame, et teabenõudega võib välja küsida näiteks terve dokumendi sisu või ka üksnes selle väljavõtteid eeldusel, et vastamiseks ei tule luua uut teabe sisu. Kui vastamiseks tuleb luua uus teave või dokument, näiteks küsitakse asutuselt selgitusi või põhjendusi tema tegevuse kohta, on tegemist selgitustaotluse või märgukirjaga. Sellistel puhkudel on korrektne teabenõude täitmisest keeldumise alus AvTS § 23 lg 2 punkt 5. Sätte kohaselt võib teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduda, kui teabenõude täitmiseks tuleb teavet täiendavalt süstematiseerida ja analüüsida ning selle alusel on vaja uus teave dokumenteerida. Selline teabenõue loetakse selgitustaotluseks ja sellele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seadusega ettenähtud korras. Selgitustaotlusele vastamise üle AKI järelevalvet ei tee.

11. Samas peame oluliseks selgitada, et juhul, kui teabenõudena pealkirjastatud pöördumine oma sisult on midagi muud (selgitustaotlus või taotlus mingi toimingu tegemiseks või inimene küsib teavet enda andmete töötlemise koht vms), siis tuleb teabevaldajal pöördujale 5 tööpäeva jooksul teada anda, millena pöördumist käsitletakse ja mis põhjusel (AvTS § 23 lg 3). Praegusel juhul jäi linnavalitsusel see tegemata, kuid vaide esitaja on menetluse kestel ehk hilinemisega oma pöördumisele vastuse saanud.

**Kokkuvõte**

12. Vaide esitaja soovib saada vastust oma teabenõudele ning vajadusel linnavalitsusele sellekohase ettekirjutuse tegemist. Kuna linnavalitsus on teabenõudena pealkirjastatud

pöördumisele hilinemisega vastanud, siis on vastuse saamise osas vaide ese ära langenud. Samas peame oluliseks märkida, et isegi, kui pöördumisele ei oleks vaidemenetluse kestel vastatud, siis puuduks praegusel juhul alus asutusele sellekohase ettekirjutuse tegemiseks. Seda põhjusel, et teabenõudena pealkirjastatud pöördumine oma sisult ei olnud teabenõue, pigem selgitustaotlus, ning sellele vastamise üle AKI järelevalvet ei tee. Seega, eelnevast tulenevalt vaie jääb rahuldamata.

(allkirjastatud digitaalselt)

Karin Uuselu
jurist
peadirektori volitusel